

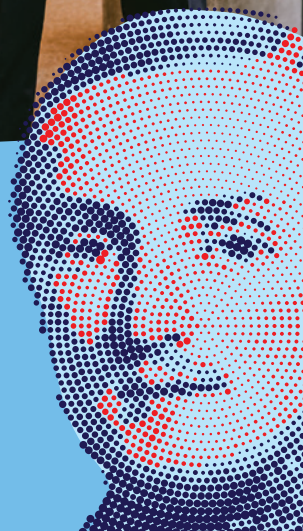
Subota, 9. svibnja 2026.
Mala dvorana u 19 sati

PAPANDOPULO KVARTET

Illyricum

Nikola Fabijanić, sopran-saksofon
Gordan Tudor, alt-saksofon
Goran Jurković, tenor-saksofon
Tomislav Žužak, bariton-saksofon

 LISINSKI
DA CAMERA
25/26

Luka Sorkočević

Treća simfonija u D-duru (obr. Tomislav Žužak)

Allegro

Andante

Presto

Gordan Tudor

Kvartet za saksofone *Thymos*

Boris Papandopulo

Pet studija iz ciklusa *Osam studija za klavir* (obr. Ivan Batoš)

Con brio

Andante con moto

Allegro vivace

Tempo di tango

Vivacissimo

Nicolo Cavaliere di Stermich (Nikola pl. W)

Polka slava, za klavir (obr. Gordan Tudor)

Mladen Tarbuk

Neozbiljne (Božićne) varijacije, za kvartet saksofona

Hvaljen kao „najznačajniji i s punim pravom najeksponiraniji domaći komorni sastav“, dinamičan i višestruko nagrađivan **PAPANDOPULO KVARTET** jedan je od najistaknutijih komornih sastava u Hrvatskoj. Posebno je prepoznat po doprinosu i izvođenju glazbe hrvatskih skladatelja, ali i po vrhunskim izvedbama djela klasičnog repertoara u aranžmanima za kvartet saksofona te djela renomiranih svjetskih autora suvremenog repertoara. Njihovi koncerti redovito su praćeni burnim odobravanjem publike i pohvalama kritike, koja ističe njihovu opuštenost i sigurnost u nastupu, intonativnu preciznost, bogatstvo tonske kreacije i zadivljujuću tehniku.

Dobitnici su brojnih nacionalnih i međunarodnih nagrada na nekima od najprestižnijih natjecanja i festivala komorne glazbe: prve nagrade i *Grand prix*a na 3. Berlinskom međunarodnom glazbenom natjecanju, zlatne medalje na Bečkom međunarodnom glazbenom natjecanju, prve nagrade i *Grand prix*a na 6. Manhattanskom međunarodnom glazbenom natjecanju (New York City), nagrade *Orfej* (Beč), *Diplome Milka Trnina*, Nagrade *Daniel Marušić*, dviju nagrada *Porin* (2014. i 2023.), nagrade *Orlando* za glazbeni program na 75. Dubrovačkim ljetnim igrama (2024.), Nagrade grada Jastrebarskog itd.

Pretklasične simfonije **Luke Sorkočevića** (Dubrovnik, 1734. – Dubrovnik, 1789.), diplomata Dubrovačke Republike i skladatelja, svojom estetikom pripadaju razdoblju koje se zbog usmjerenosti na dopadljivost, jasnoću strukture i sklonost ukrašavanju vrlo jednostavne melodike naziva galantnim stilom ili rokokoom. Unatoč visokom rodu i ugodnom, plemićkom životu lišenom briga za svakidašnju egzistenciju, Luku Sorkočevića tištalo je ono što i danas tišti mnoge: nerazmjer između vlastitih htijenja i društvenih zadaća. Učio je privatno glazbenu teoriju s talijanskim skladateljem Giuseppeom Valentijem u rodnom gradu, a potom i kompoziciju sredinom stoljeća kod Rinalda di Capua u Rimu. Nakon povratka u Dubrovnik, obnašao je brojne javne funkcije i postao uglednim članom zajednice. Unatoč velikom povjerenju upravitelja Republike – dubrovački Senat uputio je Luku Sorkočevića 1781. godine na bečki dvor kao poslanika, kako bi Republika učvrstila odnose s nasljednikom carice Marije Terezije, njezinim sinom Josipom II. – Sorkočevića je kronično iscrpljivao nedostatak vremena za glazbu. U naizgled sretnom i ispunjenom životu, međutim, patio je od bolesti bubrega i depresije, zbog koje je, pretpostavlja se, tragično završio život.

Njegova glazbena ostavština pohranjena u samostanu Male braće u Dubrovniku obuhvaća sedam dovršenih simfonija, jednu sonatu/simfoniju za čembalo, jednu uvertiru i još nekoliko instrumentalnih radova te dvije vokalne skladbe. Najuspjelije su, bez sumnje, njegove simfonije – prvi primjeri pretklasičnog stila u hrvatskoj glazbi.

Treća simfonija u D-duru odiše ljupkošću i živahnim pokretljivošću te emotivnom toplinom srednjeg stavka. Ta je simfonija svakako jedno od najizvođenijih djela hrvatske glazbene baštine.

Gordan Tudor (Split, 1982.) jedna je od najdojmljivijih i najaktivnijih glazbenih osobnosti suvremene hrvatske glazbene scene, poznat podjednako kao solist, komorni glazbenik, pedagog i skladatelj, čija se djela izvode uistinu diljem svijeta. Kao višestruki pobjednik niza domaćih i međunarodnih natjecanja, redovito nastupa u svim formama: solistički, u duu s Mislavom Režićem, kao član Papandopulo kvarteta i drugih komornih sastava.

Skladateljski je iznimno aktivan, a njegove su kompozicije postale dijelom repertoara niza hrvatskih i svjetskih glazbenika. James Carter, Eric Aubier, Claude Delangle, Zoran Dukić, Philippe Geiss, Danijel Detoni, Krešimir Bedek, Ivana Kuljerić, Petrit Ćeku, Dani Bošnjak... samo su mali dio dugačkoga niza najuglednijih glazbenika koji su izvodili njegova djela. Njima se pridružuju i brojni ansambli, a nabrajati sve festivale i gradove u kojima su se izvodila Tudorova djela, znatno bi proširilo zadane okvire ovoga teksta. Recimo samo da je jedan od rijetkih autora čija je plesna predstava *Vodoinstalater* ostala na repertoaru punih pet godina! Tudor predaje saksofon na Umjetničkoj akademiji u Splitu, a ondje je osnovao i vodi ansambl za suvremenu glazbu S/UMAS.

Skladbu **Thymos** napisao je za prošlogodišnje Osorske glazbene večeri, gdje je i praiuzvedena. No nije to prvo Tudorovo koketiranje s antičkim konceptima: u svojoj skladbi *Politics (not according to Aristotle)* duhovito je i uspješno ušao u polemiku s antičkim filozofijskim naslijeđem koje, osim arhitekture i kiparstva koje opstaje unatoč vremenskim nepogodama, nažalost, polako iščezava iz svijesti Europljana. Tudoru je ono, međutim, očito jedno od mnogih izvorišta nadahnuća, čime i svoje slušatelje, ali i one koji pišu o njegovu stvaralaštvu, suptilno nuka na promišljanje o antici. Evo, stoga, kratke priče o tome što *thymos* zapravo jest. *Thymos* u starogrčkom nema definirano pozitivno ili pejorativno značenje, prilagodljiv je kontekstu i potrebama govornika, odnosno pisca. Označava polet, živahnost, energičnost, pa i dah, vatren i žestok kakav izlazi iz usta ratnika pri bojnom pokliču. Njegov izvor može biti strah, ali i ljutnja i želja; odatle i veza s pojmom hrabrosti. Ali budući da mu je sidrište u našem srcu, pomalo je maglovit pa katkad znači i jednostavno – volju. Ksenofont i Tukidid koristili su se *thymosom* kako bi označili svu silu emocija vojnika prije i tijekom pohoda, ali i odmora u šatorima. U svakom od tih značenja, ipak, u podlozi je uvijek energija kao kretanje, premještanje s mjesta na mjesto, odluka o djelovanju. Upravo u tom značenju – djelovanja, kretanja, pokreta potaknutog snažnim unutarnjim impulsom koji ne mora uvijek emanirati brzinom i žestinom, nego može biti i blag, čitamo novu partituru Gordana Tudora. A on sâm o njoj kaže:

„Svaki stavak ovog trostavčnog ciklusa gradi vlastiti karakter: od motorike i *groovea*, preko kontemplativnih pasaža, do duhovitih i virtuoznih epizoda. Iako formalno raznoliki, svi stavci dijele istu opsesiju *grooveom*, bilo u njegovu latentnom obliku, kao puls ispod statične površine, bilo kao eksplicitni motor koji pokreće čitavu glazbenu naraciju.“

Nedavno je tiskana respektabilna monografija o **Borisu Papandopulu** (Bad Honnef, 1906. – Zagreb, 1991.) autorice Erike Krpan, pa je, kao i o svim skladateljima golema opusa i dinamična života, nezahvalno pisati skicu. No **Osam studija za klavir** sasvim je sigurno jedan od ambematskih opusa Borisa Papandopula, zahvalan za izvedbu zbog raznolikosti primijenjenih skladateljskih stilova i tehnika, a nadalasve je izvrstan pokazatelj skladateljeve sklonosti virtuoznosti. Čini mi se da su upravo virtuoznost, briljantnost, dekorativnost i efekt, nikad isprazni i sami sebi svrhom, Arijadnina nit Papandopulova skladateljskog djela u cjelini. Nezahvalno je i pomalo opasno uspoređivati skladatelje, čak i one preminule, pa ćemo se zadovoljiti apsolutnim superlativom koji ne otkriva komparative koji mu prethode.

Boris Papandopulo bio je vrlo pažljiv pri posuđivanju tuđih djela i njihovu parafraziranju, vrlo duhovit, vrlo spretan, vrlo obrazovan, vrlo vješt polifoničar i vrlo uspješan u ukrašavanju svojih djela ne samo briljantnim pasažama nego i pamtljivim, iznenađujućim bojama. Papandopulo kvartet izvodi, dakako, obradu iz pera pijanista Ivana Batoša, ali ne izvodi svih osam studija, nego izbor njih pet (premda ne prema redosljedu nastanka, pa slušamo redom Šestu, Petu, Četvrtu, Drugu i Prvu studiju).

Počinjemo, dakle, Šestom studijom s oznakom *Con brio*, sjajno modificiranom Šostakovičevom cirkuskom polkom, parodijom i satirom okoline u kojoj je djelovao. Nije bilo teško ni Šostakoviču ni Papandopulu pronaći teme koje će ironizirati, a današnjim izvođačima ovog stavka možda je najteži zadatak zadržati otmjenost u toj genijalnoj poruzi, otmjenost u neprestanim promjenama naglasaka i iznenadnom, paradoksalnom uvođenju klasicističkih triola u potmulo udaraljkaško tretiranje melodike. Peta, *Andante con moto*, demonstracija je interesa za dvanaestonski niz i skladanje s pomoću njega, premda ga nipošto ne provodi dosljedno *in modo dodecaphonico*, nego se pred kraj te slobodne imitacije prepusti dobrom starom romantizmu. Četvrta je studija, *Allegro vivace*, pravi tradicionalni valcer koji bi zvučao čak i banalno da mu autor nije majstor vica u glazbi. Jednako plesna, ali bez ironičnog elementa, Druga studija nosi oznaku *Tempo di tango*. U njoj Papandopulo nastoji postići profinjenu sinergiju specifične ritmike i melodike kojom dominiraju velike sekunde i male terce. Prvom studijom, *Vivacissimo*, Papandopulo kvartet završava putovanje kroz Papandopulove studije, stavkom koji nas podsjeća na to koliko su neobarok i neoklasicizam važni u jeziku skladatelja koji je vješt u provođenju metričkih promjena potencirajući ih najraznovrsnijim agogičkim uputama.

Nikola Strmić (Nicolò de Stermich di Valcrociata), hrvatski skladatelj i violinist (Zadar, 1839. – Zadar, 1896.) dijeli sudbinu mnogih hrvatskih skladatelja čiji opus, zahvaljujući skromnim ambicijama muzikologa zaposlenih da istražuju i objavljuju hrvatsku glazbu, do danas nije poznat ni stručnoj javnosti, a kamoli publici. Osmišljavanje i prijavljivanje novih projekata na kojima se mogu zaposliti mladi istraživači, kako bi se jasnije i potpunije oblikovala priča o hrvatskoj glazbi, odavno se deklarira kao prioritet institucija koje s tom svrhom postoje. Realizacija je, međutim, više nego skromna i uvijek upućena jednim te istim imenima.

Jedan od najobrazovanijih glazbenika u Dalmaciji u 19. stoljeću, Nikola Strmić, pošto je osnove glazbe naučio u rodnom Zadru, studij violine pohađao je na Konzervatoriju u Milanu, gdje je i diplomirao 1857. Kompoziciju je učio privatno, a nakon povratka u Zadar djelovao je kao upravitelj gradskoga kasina, zatim kao upravitelj kazališta i direktor Filharmonijskoga društva. Da se ne radi o zanemarivoj umjetničkoj osobnosti, zaključuje se prema pristojnom uspjehu druge opere iz 1864. naslovljene *La madre slava (Slavenska mati)*. Prethodila joj je manje uspješna opera *Desiderio, duca d'Istria (Desiderio, istarski vojvoda)*. Osim opera, skladao je djela za klavir solo, sonatu za violinu i glasovir te nekoliko orkestralnih i zbornih opusa. Dvadesetak djela, među kojima su i opere *Sordello* i *Jaquinta*, poznato je samo po naslovu.

Polka slava vrlo je kratka skladba čija je digitalizirana verzija dostupna na stranicama Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Upućuje na tipičnu romantičku plesnu stilizaciju s uvodom i trodijelnim oblikom, vedra ugođaja i izrazite ritmičnosti, kako i priliči jednom plesu.

Skladatelj i dirigent **Mladen Tarbuk** (Sarajevo, 1962.) tijekom dosadašnje karijere, uz redovite dirigentske aranžmane, rad na Muzičkoj akademiji – predaje kompoziciju, dirigiranje, orkestar i glazbenu teoriju – i aktivno skladanje, obnašao je i mnoge važne upravljačke funkcije u glazbenom životu Zagreba i Hrvatske. Osnovao je i niz godina iznimno uspješno vodio Simfonijski puhački orkestar Hrvatske vojske, djelovao kao intendant HNK-a u Zagrebu, bio je voditelj glazbenog programa Dubrovačkih ljetnih igara, a potom i njihov intendant. Također je bio stalni gostujući dirigent Njemačke opere na Rajni, a kao dirigent gostovao je u mnogim uglednim koncertnim dvoranama diljem Europe.

Njegova se djela redovito izvode na mnogim europskim festivalima suvremene glazbe, a obuhvaćaju sva područja (simfonijska, komorna, solistička, koncertantna, vokalna i vokalno-instrumentalna djela). Iznimno je mnogo skladao za raznovrsne komorne sastave, a **Neozbiljne (Božićne) varijacije za kvartet saksofona** nastale su na poticaj Dragana Sremca, voditelja Zagrebačkog kvarteta saksofona, za njihov božićni koncert 1992. godine.

Skladatelj je, premda je djelo nazvao neozbiljnim, kao i uvijek vrlo ozbiljno shvatio svoj zadatak i stvorio djelo koje zahtijeva podjednako ozbiljne interprete. Ne namrgođene i seriozne ljude, nego one koji su dobro upućeni u mnoge glazbene opuse koje nam je namrla dosadašnja povijest glazbe. Naime, *Narodi nam se*, poznata hrvatska božićna popijevka, polazna je točka vlastitog putovanja kroz dugi niz varijacija, u kojima Tarbuk iskušava njezinu podatnost i vrlo je spretno modificira prizivajući primjerice barokni ugođaj, nježnu romantičnu popijevku, složenost politonaliteta pisanja, pa čak i *jazza*. Pjesma *Narodi nam se* pokazala je u *Neozbiljnim varijacijama za kvartet saksofona* da jednostavna, svima poznata melodija može u rukopisu iskusnog skladatelja oživjeti u mnogim glazbenim oblicima.

Pokrovitelji:

GRAD
ZAGREB

Sponzori:

PBZ
Intesa Sanpaolo Group

CROATIA[®]
OSIGURANJE

Prodaja pretplatničkih ulaznica za novu sezonu ciklusa *Lisinski subotom* i *Lisinski da camera* počinje 25. svibnja 2026. na blagajni Dvorane i online na www.lisinski.hr.